

Rådet for Større Flyvesikkerhed

www.flightsafetycouncil.dk

Roskilde den 17. november 2003.

BESLUTNINGSREFERAT

FLYSIKPILOTPROJEKTET

MØDE nummer 8.

LØRDAG-SØNDAG den 4. – 5. oktober 2003 på Idrætsskolen i Vejle.

AGENDA:

1. Velkomst.
2. Bordet rundt.
3. Fagligt indlæg om Runway Incursions og uautoriseret indtrængen i luftrum ved Henning Christensen SLV.
4. Præsentation af emnet Kommunikation.
5. Præsentation af emnet Flight Planning.
6. Præsentation af emnet Praktiske Øvelser.
7. Præsentation af emnet Meteorologi ved Søren Brodersen og Pernille Arnsfelt Hansen DMI.
8. Teambuildingsøvelse
9. Fagligt indlæg om Havarikommissionen for civil luftfart ved Steen Halvorsen.
10. Evaluering.
11. Det videre forløb

Tilstede var 9 ud af 24 piloter.

Flysikpiloter tilstede var: John Jensen Knud Wigh Andersen Niels Jørgen Olesen Helge Hald (delvis) Henning Andersen Hjalmar Nielsen Jacob T Pedersen Dagmar Theilgaard Piet Regeur (delvis)	Vi havde afbud fra følgende: Johannes Pedersen Kai Toft Jens Peter Larsen Per Jakobsen Bent Westphal Helge Vistisen Knud Jørgensen Erling Hansen Fritz Nielsen Gunnar Hansen Peter Bregendal Sørensen Ricard Matzen Lars E Petersen Claus Hansen Allan Munk
--	--

Desuden deltog :

Henning Christensen chef analysekontor SLV.

Søren Brodersen, meteorolog, DMI.

Pernille Arnsfelt Hansen, meteorolog, DMI.

Steen Halvorsen, chef for Havarikommissionen.

Fra styregruppen:

Henrik Sandum, luftfartsinspektør, SLV.

Jørn Vinther, generalsekretær, RFSF/KDA.

1. Velkomst - hvor står vi lige nu

Henrik Sandum (HS) og Jørn Vinther (JV) bød velkommen til det andet weekend seminar for flysikpiloter og præsenterede gæstedeltagerne Henning Christensen (HC) fra SLV, Søren Brodersen (SB) og Pernille Arnsfelt Hansen (PAH) fra DMI.

Styregruppen konstaterede at mødeprocenten til dette seminar var nede på 35%, hvor gennemsnittet over alle 8 møder er på 65% og efterlyste mulige årsager til dette.

2. Bordet rundt.

- Dagmar Theilgaard: Kun lidt foregår i klubben. Føler ikke, hun kommer igennem med budskabet som Flysikpilot. Regionsgruppens projekt har heller ikke fungeret – og årsagen til aflysning af Ringsteddagen kunne være manglende koordinering og markedsføring. Er Flysikpiloterne kvalificerede til den opgave, de er blevet bedt om at løse ?
- Henning Andersen: Afløser Helge Vistisen som flysikpilot og glæder sig til opgaven. Herning har nu købt en klubflyver, og tilbyder skoleflyvning med en klubinstruktør. Klubbens bar nedlægges for at få plads til computere til flyveplanlægning. Tid til rådighed bliver det store problem.
- Niels Jørgen Olesen: Rally i samarbejde med KZ&V afholdt med succes. Flere nye medlemmer på vej. Klubhytterne bliver flittigt brugt til overnatning. Temaaftener afholdt i jan., feb. og mar. med flyvelæge og PFT instruktør. Desuden klubturbriefing af Røvs samt flere klubture.
- Knud Wigh Andersen: Klubaften hver torsdag med 10 – 16 fremmødte. Små flysik-dryp med regelmæssige mellemrum effektivt. Fælles rally med Sæby afholdt foruden diverse klubture. Flyveskole på vej i Sindal. Åbent hus afholdt med stor succes (1000 tilskuere). Roskildespillet om kommunikation ønskes til klubben asap – bør arrangeres som en tretrinsraket: Forberedelse – Spillet – klubtur til EKRK. Glæder sig til MET foredrag i Ålborg og forventer mindst 100 deltagere. Er flyvesikkerhed et problem ?? De fleste piloter vil svare benægtende; derfor svært at motivere en indsats. Dårligt fremmøde til seminar kan skyldes dårlig samvittighed for manglende indsats. De fleste føler sig ikke kompetente til at udføre projekter.
- Jacob T Pedersen: Synes at Roskildespillet er godt og har sammen med Hjalmar arbejdet videre med kommunikation (Video på 10 min.). En aktiv flyveleder er nødvendig for spillet. Stiller gerne op til et begrænset antal klubaftener om emnet. AOPA generalforsamling et forum for flysikindslag. Ønskede en briefing i gebyrsagen.
- Hjalmar Nielsen: Repræsenterer DMU og er medlem i Haderslev. Generelt enig med Dagmar om problemstillingen. Gør tingene simpelt: Mål – Midler – Forum !! Støt nye tiltag og vær positiv. Har et godt samarbejde med Jacob om kommunikation.

- John Jensen: Rally med Sindal, sejltur til Hirtsholmene. LL 100 etableret på pladsen. Medlemsfremgang i klubben. Nostalgiforedrag om RAF formidlet af Rovs. Nat VFR og lys på pladsen er på vej inkl. PAPI. Mener som Knud, at dårligt fremmøde kan skyldes manglende resultater i grupperne.
- Henning Christensen: Har officielt fået fysik som arbejdsopgave ved siden af funktionen som chef for analyse-afdelingen. Orienterede kort om status i gebyrsagen.
- Søren Brodersen: Oplægget til Met er nu færdigt. Har ønsket Pernille som support og "Stand in". Begge har været aktive i produktion af foredraget. Met - gruppen har suppleret med visuelle indslag. DVD modtaget fra Johannes. RFK har besøgt DMI – dette kan andre klubber også gøre.
- Pernille Arnsfelt Hansen: Flyvemeteorolog som Søren og glæder sig til vinterens foredrag.
- Jørn Vinther: Viste oversigt over fremmøde procent. Gennemsnittet er 65% over 8 møder, men dette tal dækker over piloter med meget forskelligt fremmøde. (Fra 12,5% til 100%). Visse flysikipiloter har sjældent vist sig. Styregruppen overvejer nu hvor en rimelig grænse bør være.
- Henrik Sandum: Fortalte om Roskildespillets tilblivelse og hvordan bane- og rullebanemarkeringerne var blevet reproduceret.

3. Fagligt indlæg om Runway Incursions og uautoriseret indtrængen i luftrum ved Henning Christensen SLV.

Henning Christensen startede med en beskrivelse af baggrunden for etablering af det fortrolige og straffri rapporteringssystem i BL 8-10. For privatflyvningen trådte BL 8-10 i kraft den 1. jan. 2002. De nødvendige formularer findes på www.slv.dk. Materialet fra BL 8-10 bliver analyseret af SLV, som på baggrund heraf identificerer vigtige indsatsområder. Især runway incursions og uautoriseret indtrængen i luftrum må anses for meget vigtige områder. Ændringer i fraseologi kan være en medvirkende årsag, og Roskildespillet bliver en vigtig brik i arbejdet med at forebygge disse hændelser.

4. Præsentation af emnet kommunikation.

Jacob og Hjalmar gennemgik forslag til agenda således:

- Velkomst
- R/T procedurer
- Fælder
- Skilte og færdselsregler
- Flyvning til EKRR
- Video BLL-RKE på 10 min
- Planspil demo
- Praktiske øvelser i 2 omgange
- Afrunding og evaluering

Videoen var optaget af Jacob og Hjalmar og viste tydeligt, at den var lavet af piloter for piloter. Den blev af alle tilstedeværende betraget som et flot stykke værktøj.

Spørgsmål: Bliver det for meget til én aften ?? Forslag kunne være én aften med teori om CPH Area m.v. efterfulgt af én aften koncentreret om spillet ??

(Gruppen har efterfølgende fremsendt forslag til 3 afviklingstyper. Forslag 1: En enkelt aften på 4 timer. Forslag 2: To aftener hver på 2-3 timer samt forslag 3: To aftener på 2-3 timer fulgt af en klubtur til EKRR. Forslagene vedlægges mødereferatet.)

En "RKE folder" for flyvning til CPH Area kunne ønskes. Folderen om flyvning til EKRR er udmærket og denne samt DMU folderen med frekvenser bør have sin faste plads i flyet.

Konklusion: Emnet er færdigt og skal bruges nu.

5. Præsentation af emnet Flight Planning.

Henning Andersen fremviste en PPT præsentation hvor "Vægt og Balance" var hovedtema. Emnet blev levende fremstillet og deltagerne kommenterede ivrigt. Da Henning var eneste deltager fra gruppen blev resten af emnet Flight Planning ikke berørt.

Konklusion: Emnet ikke færdigt.

Henning kontakter Bent Westphal for at få fastlagt termin for færdiggørelse. Herefter afrapporteres til styregruppen senest 31.12.2003

6. Præsentation af emnet Praktiske Øvelser.

Dagmar gennemgik arbejdsfordelingen i gruppen:

Ricard Matzen: måling af distancer m.v. (OK)

Lars Petersen: Fuelforbrug måles i virkeligheden og sammenlignes med håndbogen. (OK)

Allan Munk: Taxi – delvis klar (?)

Dagmar: Nødlandinger – var kørt fast og følte sig egentlig ikke kvalificeret til dette arbejde.

Generelt havde der ikke været kontakt i gruppen siden marts og man måtte sætte spørgsmålstejn ved arbejdsmetoden.

Konklusion: Emnet ikke færdigt.

Styregruppen kontakter Peter Bregendal for at få en status.

7. Præsentation af emnet Meteorologi.

Søren og Pernille gennemførte en færdig PPT præsentation af emnet på ca. 2,5 timer. Der var enighed om, at præsentationen nu er klar til brug, og at det er nu op til os at markedsføre produktet. SLV producerer et antal plakater til hver af de 5 foredrag, og FLYV bringer i november måned en helsides annonce, hvor alle 5 foredrag er beskrevet. Plakat til de 2 første arrangementer (2003) er udsendt.

Henrik og Jørn vil ledsage Pernille og Søren på rundturen til vinter.

8. Teambuildingøvelse

Et walking rally blev gennemført i buldrende mørke med deltagerne opdelt i 4 hold. Spørgsmål fra PPL prøverne skulle løses "en route" på 4 udlagte poster.

Vindere blev Jacob og John.

Dag 2

9. Fagligt indlæg om Havarikommissionen for Civil Luftfart ved chefen Steen Halvorsen.

Steen gennemgik på en meget levende måde, HCL's opgaver illustreret med eksempler fra det virkelige liv. Foredraget gav tilhørerne en god indsigt i kommissionens arbejdsmetoder og der blev fra alle sider udtrykt stor tilfredshed med muligheden for på denne måde at komme tættere på HCL.

10. Evaluering

Jørn gennemgik flysikprojektets MISSION – VISION – MÅLSÆTNING og stillede en række spørgsmål:

- **Var det kun en drøm?**

Generelt blev svaret NEJ. Projektet er stadig levedygtigt. Ethvert tiltag til fremme af flyvesikkerheden er vigtigt. Det er nødvendigt at drømme, have visioner – sætte høje mål. Vejen fra drøm til virkelighed er ofte lang og besværlig således også i dette tilfælde. Vi drømte bl.a. om at få nogle værktøjer og noget materiale til brug i klubberne – det er vi nu ved at få – og så har vi jo OY-SIK.

- **Har du fået indfriet forventningerne?**

Nogle er indfriet – andre ikke. På vore møder oplever vi entusiasme og motivation, men efterfølgende sker der ikke ret meget i regionsgrupperne. I starten forventede jeg ikke noget særligt, men mange gode input fra projektet formidler jeg med held videre til klubben. Jeg oplever at det giver mig selv større indsigt og forståelse. Blot er det ærgerligt, at der er så stor udskiftning i gruppen – det giver for lidt fremdrift og vi skal samle op hele tiden. Har egentlig ikke defineret nogle forventninger, men vi har et koncept, som kan tilpasses – og det er godt. I nogle klubber fungerer klublivet ikke og der er formidling stort set umulig.

- **Har du leveret det, som var aftalt?**

Generelt blev svaret NEJ. Regionsgrupperne har ikke fungeret godt. Meteorologi har kørt fordi Søren har taget slæbet. Kommunikation er samlet op af Hjalmar og Jacob 3 uger før seminaret og planspillet er lavet af Henrik og Jan Schunck. Tilsvarende har Henning kort tid før seminaret produceret et element til Flight Planning, men emnet er ikke færdigt til brug. Praktiske øvelser er svært at vurdere status på, idet kun Dagmar er tilstede fra gruppen. Der er ikke afleveret noget materiale til styregruppen. Men så er der leveret noget andet: Artikler om fysik og formidling af holdninger og erfaring ved klubmøder. Flysikpiloten er ”bydreng” til/fra klubben fra/til projektet.

- **Har regionsgrupperne fungeret og har de en fremtid ?**

Nogle har fungeret – andre ikke. Ting tager tid. Resultat fra grupperne afhænger helt af kompetencen og indsatsen fra de enkelte medlemmer, men er også afhængig af at formanden organiserer arbejdet med fast hånd. Det var måske bedre at håndplukke specielt interesserede til en opgave (ildsjæle) i stedet for at satse geografisk. Til praktiske opgaver som at arrangere større foredrag m.v. er regionsopdelingen OK.

- **Har projektet en fremtid ?**

Generelt blev svaret JA. Det skal have en fremtid fordi arbejdet med at fremme flyvesikkerheden aldrig må ophøre. Flysikkerhedsarbejde er ikke en opgave men en løbende, vedvarende proces. Projektet må organiseres anderledes og ordet ”forbedre” bør erstattes af ”fremme” så missionen bliver at ”fremme flyvesikkerheden”. Vigtigt at der er et rimeligt forhold mellem resultater, tids- og pengeforbrug. Alt for mange har ikke den fornødne tid – eller lyst ??

- **Hvad er du villig til at yde?**

Vil gerne fortsat være kontaktperson og formidler for fysik i klubben. Vil skabe gehør i klubben for fysik. Vil synliggøre fysik via medlemsblade og email. Hvis svæveflyvernes sikkerhedskultur er af interesse, så stiller Helge gerne op. Større tidskrævende opgaver må løses af professionelle som har ressourcer og know-how. Stiller gerne op til et nyt week-end seminar og yderligere et par møder om året. Fordi det er fritiden som bruges giver det en grænse for indsatsen.

- **Har styregruppen fungeret og hvad skal styregruppen yde?**

Generelt JA. Har været for tavs mellem møderne.

Bør påvirke udviklingen i en positiv retning og motivere. Formidle tværfaglig kontakt og være sikkerhedskulturskabende. Være synlige og definere tilfredshedsniveau. Indpiskere. Tovholdere. Lytte og holde i snor. Sørge for overordnet planlægning og tilrettelæggelse. Følg bedre op på gruppernes arbejde og skift eventuelt besætningen ud. Tilrettelægge inspirerende seminarer/møder og stille realistiske krav til flysikpiloterne.

- **Flysikpilotens fremtidige rolle?**

Bindeled mellem klub og projekt. Bør baseres på interesse for sagen og frivillighed må være det bærende. Må kunne ”sælge” budskabet og arrangere foredrag m.v. Forvent ikke, at han kan udarbejde større projekter. Klubbens ”indpisker” som sørger for at emner kommer til drøftelse både

ved klubaftener og mand til mand. Være synlige i klubben. Hver klub sin flysikpilot, som på stilfærdig vis sætter eksempler på god sik-kultur, formidler info og iværksætter klub-arrangementer med sik-relation.

- **Andre veje at gå?**

Producer materiale/videoer til klubaftener. Effektivisere kommunikationen (Groupcare) Synliggøre flysik i uddannelsesforløbet. (Teori og praksis). Holdninger vigtige når vi arbejder med flysik. 80% af havarier skyldes menneskelige fejl. Hvorledes ændre menneskers adfærd? Psykologer kunne bruges i denne forbindelse. Regionale møder med PFT instruktør, som videregiver erfaringer med problemområder for GA. Modernisere driftsflyveplaner. Etablere kurser i GPS anvendelse. Nuværende struktur/organisation bør ikke ændres radikalt, idet mange piloter først nu er ved at være bekendt med systemet. MET og KOM er klar nu, så lad os først se resultatet heraf og så evaluere. Udskift de flysikpiloter, som ikke er aktive. Brug den positive motivation og sænk den løftede pegefing.

Seminar > samle ideer > nedsætte grupper til opgaveløsning > artikler/præsentationer > Turne/OY-SIK/ Klubaften.

- **Evaluering af OY-SIK sidste 4 numre**

- **Reaktion i klubberne?**

Bladet læses, Skaber debat, modtages generelt godt af brugerne.

- **Er artiklerne relevante?**

Ja – i meget høj grad.

- **Vægtning af stoffet?**

OK og alsidigt.

- **Artikel om alkohol?**

Klubberne føler ikke det er noget problem overhovedet. Kulturen har ændret sig så der i mange klubber ikke findes alkohol undtagen ved julefrokosten. Konklusion: ”skudt forbi”.

- **Forbedringer?**

Distribution til den enkelte ønskelig.

- **Mangler?**

Ingen

- **Emner 2004?**

- HCL og rapporteksempel.
- Fuel Management
- Flyvepladser , ”RKE folder” for Herning
- Korrekt motorhandling – leaning etc..
- Flight planning via www
- Nye kommunikationsregler
- Nat VFR
- NDR metoder
- Artikel om DSvU og sikkerhedskultur hos svæveflyvere.

11. Det videre forløb.

Konklusion fra Henning Christensen: Vi nedtoner regionsgrupperne og prioriterer Meteorologi og Radiokommunikation nu.

Det er vigtigt at markedsføre vinterens 5 meteorologiaftener, og det forventes, at regionerne gør reklame lokalt i regionen. FLYV bringer i november en samlet oversigt, og SLV producerer et antal plakater til formålet. Plakat til de 2 første arrangementer (2003) er udsendt.

Vi kører Roskildespillet så hurtigt som muligt baseret på klubhenvendelser. Flyveleder Jan P Schunck stiller op som aktør.

12. Datoer

Møde nummer 9 finder sted på Arnborg lørdag den 6. marts 2004 klokken 1000. Det er muligt at flyve til pladsen efter forhåndskontakt med Helge Hald.

Møde nummer 10 er det årlige fysikseminar, som i 2004 er fastlagt til lørdag-søndag 09-10 oktober 2003 på Idrætshøjskolen i Vejle. (OBS ændret dato.)

SLV betaler omkostningerne ved fysikseminaret i Vejle mens transportomkostninger ved mødet den 06. marts betales af deltagerne selv.

Mødet sluttede lørdag klokken 1600.

På styregruppens vegne

Jørn Vinther, Henrik Sandum

Fordeling: Fysikpiloter, Søren Brodersen, Pernille Arnsfelt Hansen, Steen Halvorsen og styregruppen

SLV: TA (Flight Safety Analysis), Henning Christensen, Asbo Holse.

RFSF: KF

Notits:

Følgende Fysikpiloter har forladt projektet i de forløbne 12 måneder:

Martin Kirkegaard

Hans Lodberg

Peter Andersen

Helge Vistisen

Kaj Nedergaard Jepsen

Vi takker for jeres arbejde for flyvesikkerheden.

Følgende nye piloter er kommet til:

Henning Andersen

Jens Peter Larsen

Hjalmar Nielsen

Vi byder jer velkommen og håber på et godt samarbejde